

Mikko Kosonen

KUUTYTTÖ

YKSI

”Isä! Isä!” huusi poika huoneestaan. Pojan ääni ei kantautunut hädissään olevan lapsen suusta vaan lapsen, joka kutsui isäänsä tulemaan luokseen.

Isä nousi hitaanlaisesti ylös sohvalta pimeässä olohuoneessa.

”Isä!” kuului uudelleen. Isä päätti hetkeksi jättää jännittävän televisiosta pauhanneen myöhäisillan elokuvan. ”Kerro sitten jos tapahtuu jotain juonenkäänteitä kun olen tuolla,” Jon sanoi vaimolleen ja osoitti ylöspäin.

Katherine, hänen vaimonsa, tyytyi nyökkäämään ja jäi hymy suupielillään sohvalle – olihan heidän poikansa sentään kutsunut isää eikä suinkaan äitiään. Jon poistui olohuoneesta ja pian jo nousi ylös leveää portaikkoa talon toiseen kerrokseen. Beigellä värillä vain muutama päivä sitten maalattu portaikko oli vielä toistaiseksi täysin vailla tauluja ja muita somisteita. Jon käveli ainoan lapsensa huoneen ovelle. Lucas oli viikko sitten täyttänyt jo hurjat kuusi vuotta. *Mihin kaikki ne vuodet ovat menneet*, hän ajatteli haikeana.

Jonin pojan huoneen oveen oli kiinnitetty sinitarralla trikoisiin

ja punaiseen, kasvot peittävään kangasnaamioon sonnustautunut supersankarihahmo, joka seisoj kuvassa lihaksikkaana kädet puuskassa. Se oli Lucasille kaikki kaikessa juuri nyt ja suuri ihailun kohde. Kaikki pienet pojathan haluavat isoina lihaksikkaiksi supersankareiksi – eihän kukaan osaa unelmoida kaljamahaisesta sohvaperunasta tulevaisuutensa osalta. Supersankari oli myös merkki siitä, että valkoisen oven takana oli Lucasin yksityinen linnake, huone jossa oli käyty ja tultaisiin vielä käymään monet jännittävät leikit.

Teini-iässä tuo yksityinen linnake vakiinnuttaisi asemaansa entisestään, vaikka supersankarin kuva joutaisikin ovesta muiden roskien joukkoon lapsellisuutensa vuoksi.

Jon-isän kutsuminen paikalle vähenisi vuosien vierieissä ja kun lopulta mukaan kuvioihin tulisivat tytöt, loppuisi isä-sanat kuuluminen talossa kokonaan.

Aikuistuva poika ehkä jopa hankkisi huoneensa oveen avaimella lukittavan avainpesän pitääkseen rasittavat ja liikoja kyselevät vanhempansa ulkona, jotka jäisivät niiden kamalan nolojen seksivalistuksien kanssa suosiolla oven taakse.

Lukkoon sopivaa avainta Lucas kantaisi aina mukanaan,
pujotettuna kotiavaimiensa kanssa samaan avaimenperään.
Tämä kaikki oli onneksi vasta edessä, vuosien päässä
todellisuudesta.

Nyt tuon pienen pojan huoneen ovi oli tavalliseen tapaan
jätetty raolleen ja sen välistä tulvi ulos himmeää,
juustonkeltaista valoa aivan lattianrajassa olleeseen
pistokkeeseen kiinnitetystä yövalosta.

Jon työnsi ovea enemmän auki ja kurkkasi kuin salaa sisään.
”Huhuu huhuu?” hän huhuili kuin pöllö ja hänen poikansa
makasi hereillä sängyssään, visusti peiton alla.

Poika katsoi isäänsä; ”en saa unta! Uni ei tule ilman satua! Lue
satu isä!” Jon tuli peremmälle huoneeseen ja istahti sängyn
reunalle varovaisesti, aivan Bart Simpsonin naaman päälle.
”Syö shortsini,” tuumasi hän Bartin tokaisevan hänelle jos
osaisi puhua hänen takamuksensa alta.

”Tottahan toki poikaseni,” Jon sanoi ja kumarsi päätään
alaspäin jo vanhasta tottumuksesta katsoessaan sängyn alle,
jonne hän ja Katherine olivat alkaneet sulloa Lucasille luettuja

satukirjoja.

”Miten olisi Lumikki ja seitsemän kääpiötä?” kysyi Jon ja tunsi veren hiljalleen valuvan hänen päähänsä aiheuttaen pientä painetta silmissä.

”Ei sitä!” hihkaisi Lucas ja hihitti päälle. Jon työnteli kirjoja erilleen nähdäkseen niiden selkämykseen painettuja nimiä.

”Entä Jaakko ja pavunvarsi?” Sekään ei käynyt. ”Jörö-Jukka?” Lucas pudisti päätään; ”liian pelottavia kuvia siinä!” Jon oli tästä jokseenkin samaa mieltä Jöröstä ja työnsi ohuen keltakantisen kirjan takaisin syvemmälle sängyn alle, pois muun pinon päältä.

”Satuaapinen? Hannu ja Kerttu? Punahilkka? Mestaritontun Seikkailut?”

Mikään näistä ei kelvannut Lucasille, jonka hän ilmaisi pudistamalla päätään rivakasti. Kaikki oli Lucasin mielestä kuultu ja luettu moneen kertaan. Monotonisen lukijakoneen roolissa Jon itse oli ehtinyt unohtaa jo useammankin sadun lukemiskerrat.

Jon nousi takaisin istuma-asentoon ja tunsi hetkellisesti lievää huimausta veren tasoittuessa aloilleen jälleen kehossaan.

Hän haukotteli, mutta yritti peitellä sitä. Sitten hän kääntyi katsomaan poikaansa olkansa ylitse. Lucas näytti edelleen yhtä pirteältä ja hänen kasvoillaan oli odottava katse. Jon tiesi, että hän ei pääsisi takaisin elokuvan pariin – ja rakkaan vaimonsa kainaloon nahkasohvalle – jos hän ei nyt lukisi jotain satua tähän väliin.

”Meiltä taitaa Lucas satukirjat loppua,” sanoi hän empivästi, tietämättä mitä tehdä asialle. ”Sovitaanko, että käydään huomenna lauantaina heti aamusta ostamassa jokin uusi satukirja, kokonainen nippu uusia jopa?”

Lucas näytti pettyneen ilmeensä, jonka oli osannut jo muutaman vuoden ajan ja jonka hän tiesi myös tepsivän vanhempiinsa, etenkin Joniin, joka oli aina toivonut heille poikaa, eikä siksi mielellään (kai alitajuisesti) halunnut tuottaa tälle pettymystä, jos suinkin saattoi sen välttää jollain keinolla. Jon huokaisi lähes äänettömästi. ”On tosin olemassa vielä yksi vaihtoehto,” hän sanoi ja jatkoi, ”voisin käydä ullakolta katsomassa, jos siellä olisi joku kirja meille luettavaksi.”

”Muistathan kun mummo nukkui pois?” Jon kysyi pojaltaan. Lucas nyökkäsi, mutta ei aivan ymmärtänyt käsitettä pois

nukkumisesta tai kuolemasta ylipäättään. Mitä sen jälkeen tapahtui, kun joku *nukkui pois*. Jon ja hänen vaimonsa Katherine olivat sopineet, että asia jätettäisiin määrittelemättä sen tarkemmin, ellei poika joskus sitä sattuisi erityisesti kysymään.

Nyt se kuitenkin tapahtui: ”isä, mitä se poisnukkuminen tarkoittaa?” Jon meni aivan lukkoon. Hän tunsi tuskanhien nousevan otsalleen. Hänen teki mieli huutaa Katherine avukseen alakerrasta, mutta päätti selviytyä tilanteesta yksin. ”Ai se. No sehän siis on.. Sitä kun joku on esimerkiksi ollut pitkään sairaana – kuten mummosi oli – ja sitten se ihminen vaipuu uneen ja näkee– ” Jon mietti kuumeisesti, ” –sellainen ihminen näkee unta lopun elämänsä, eikä yksikertaisesti enää halua herätä, vaikka häntä yritettäisiinkin herätellä. Arkku on ikuista unta varten tehty sänky ja siellä on jopa tyynykin. Mukava paikka nukkua.” Jon päätti lisätä vielä loppuun: ”maan alla kukaan ei ole häiritsemässä paljon unta vaativaa uneksijaa.”

Jon ei halunnut alkaa selittää toista hautaamisvaihtoehtoa, joka olisi tietysti ollut tuhkaaminen – sen havainnollistaminen

kuusivuotiaalle olisi vain järkyttänyt poikaa turhaan. Jon toivoi, että hänen purkalla kokoon kyhäämänsä vastaus olisi riittävä, eikä lisäkysymyksiä esitettäisi. Hän pyyhkäisi hermostuneisuudesta kostunutta otsaansa kädellään.

”Aijaa! Hassua!” Lucas hihkaisi lopulta ja hymy kävi hänen huulillaan samalla kun poika tuntui aivan pienen hetken tuijottavan kauniilla ruskeilla lapsensilmillään jonnekin kauas, kauas muualle, jonne vain viattoman lapsukaisen mielikuvitus voi ihmisen kantaa.

Haaveksintaa ei kuitenkaan kestänyt kauaa. ”No mutta! Miten se satu isä?” Lucas kiljahti toiveikkaana ja käänsi katseensa hyvin keskittyneenä takaisin isäänsä.

Jon pääsi kuin pääsikin pälkähästä. ”Aivan se satu!” Jon huudahti iloissaan ja yritti kutitella poikaansa kainaloista paksun peiton lävitse. Lucas naureskeli.

”Eli kun mummo *nukkui pois*”, hän painotti noita kahta sanaa ja varoi lisäämästä mitään muuta, ”jäi häneltä kaikenmaailman kirjoja meidän luettavaksemme.” Jon osoitti kädellään kattoa.

”Ne kirjat ovat nyt ullakolla muutamassa laatikossa. Minä voisin käydä kurkkaamassa, äitiäsi tuskin haittaisi. Hän vain

ilahtuisi siitä, että alamme käymään läpi hänen äitinsä tavaroita.” Lucas hymyili ja nyökkäili vinhaan tahtiin pää tyynyllä.

Jon nousi ylös, suuteli poikaansa hellästi otsalle ja sanoi, ”palaan pian, odota täällä.”

Jon vilkaisi lattialle, ”leiki vaikka dinoillasi ettet ehdi nukahtaa.” Lucas pomppasi oitis sängystä saatuaan luvan tähän kellonaikaan leikkiä dinoillaan ja gozillafiguureillaan. Jon kuitenkin ajatteli asiaa taktisesti: ehkä jos poika saisi edes vähän aikaa vielä riekkua hereillä hän nukahtaisi nopeasti siinä vaiheessa, kun Jon alkaisi lukea ullakolta hakemaansa satukirjaa.

Jon poistui huoneesta. Käytävällä oli vielä toiset portaat, jotka veivät korkeammalle, ullakolle. Ullakon ovi pidettiin aina visusti lukossa, jotta Lucas ei pääsisi sinne leikkimään ja telomaan itseään. Ullakko kuitenkin oli aina ollut hieman keskeneräisessä vaiheessa Jonin ja Katherinen muuttamisesta saakka ja sieltä täältä saattoi kattoparruista törröttää puuhun hakattuja liian pitkiä nauloja ja tämä kaikki tilassa joka ei muutenkaan ollut mikään kamalan korkeakattoinen.

Jon ja Katherine eivät halunneet riskeerata sitä, että joku kaunis päivä Lucas löisi päänsä yhteen katosta töröttävään piikkiin siellä touhutessaan ja he menettäisivät ainoan lapsensa. Jon ja Katherine olivat yrittäneet toista lasta useamman kerran, mutta eivät olleet onnistuneet siinä. Lucasille pikkusisko tai pikkuveli – olisihan se mukavaa.

Jon otti taskustaan avainnipun, josta löytyi myös muita nipun avaimia kookkaampi ullakon, hieman ruosteinen avain. Hän piti avaimen aina nipussa, jotta Lucas ei vahingossakaan saisi sitä käsiinsä. Hän asetti avaimen isoon munalukkoon ja käänsi lukkoa. U-kirjaimen muotoinen lukkomekanismi loksautti auki ja Jon poisti lukon ovesta.

Hän avasi ullakon oven ja oitis sieltä pöllähti ummehtunut ja tunkkainen, kuin vanhan ja lahonneen puun haju, joka huokui menneitä vuosikymmeniä ja menneitä tapahtumia, joita kukaan ei enää muistaisi.

Jon kiskaisi katosta roikkuneesta narusta, mikä sytytti ullakon ainoan valaisimen, kuvuttoman ja silmiä ikävästi häikäisevän kirkkaan hehkulampun, jos sitä sattui vahingossa tuijottamaan suoraan. Lamppu roikkui vähän turhankin pitkästä valkoisesta johdosta. Taskussaan Jonilla oli hänen kännykkänsä, jonka

taskulampputoiminnolla hän tosin saisi lisää valaistusta, mikäli hehkulamppu ei paistaisi kaikkein pimeimpiin nurkkiin.

Hän ei ollut käynyt ullakolla useampaan vuoteen. Tarkemmin, ei sen jälkeen, kun Katherinen edesmenneen äidin jäämistöt tuotiin autolla heidän kotiin ja sullottiin tänne ullakolle unohtumaan.

Jon katseli ympärilleen ja näki useita laatikkopinoja siellä täällä, kutakuinkin sellaisina ja niissä paikoissa kun hänen muistikuvansa ullakosta olivat pysyneet tavaroiden purkamisen jälkeen.

Hän asteli yhden laatikkopinon kohdalle ja polvistui sen viereen. Hän pyyhkäisi pölyjä päällimmäisen päältä ja laatikon pinnassa oli läpinäkyvää pakkausteippiä, jonka päälle oli kirjoitettu sinikynällä ”astioita”. Hän päätti siirtyä saman tien toisen laatikkopinon luokse. Jälleen hän pyyhkäisi pölyjä ja tällä kertaa löysi laatikoita, joissa oli vaatteita.

Vaatteita, niinpä niin. Tuotiinhan me niitäkin. Mitä me näillä oikeasti edes koskaan tulemme tekemään? Ei kukaan halua homehtuneelta ullakolta haisevia monta kymmentä vuotta vanhoja riepuja. Ei kai edes sellaiset tahot, jotka näitä ottavat

ilmaiseksi vastaan.

Jon nousi ylös polviasennostaan. Ennen kuin ehti seuraavan laatikkopinon luokse, sen päällimmäinen laatikko kellahti ja putosi pinon päältä kamalan kovaäänisesti. Ullakolla, jossa oli muuten niin kovin kuolemanhiljaista, oli painavan kirjalaatikon tömähtäminen lattialle sellainen asia mikä säikäyttäisi pahemman kerran, jos Jon ei olisi sitä samaan aikaan ollut näkemässä.

Hän oli pysähtynyt laatikon kaaduttua, mutta jatkoi nyt matkaansa sen luokse.

Toivottavasti täällä ei ole rottia.

Jon polvistui jälleen laatikkopinon luokse, mutta nosti ensin kaatuneen laatikon pystyyn, ennen kuin alkoi perehtyä niiden sisältöön. Hän pyyhkäisi kaatumisen jälkeen pinon päällimmäiseksi ylentynyttä, pinossa toisena ollutta ruskeaa pahvilaatikkaa päältä, mutta siinä ei ollutkaan pölyä samassa määrin kuin aiempien päällä. Laatikko oli suljettu helposti irti lähtevällä maalarinteipillä. Jon oli viimein löytänyt hakemansa: ”kirjoja!” hän huudahti ja nopeasti hiljeni sen jälkeen, mutta ymmärsi, ettei kukaan kuullut hänen riemunkiljahduksiaan. Hän repi teipin varovaisesti yhtenä kokonaisena liuskana irti

laatikon päältä.

Laatikko oli kuin olikin täynnä kirjoja. Säästääkseen edes hieman aikaa kirjan löytämisessä hän kaatoi koko laatikon sisällön jalkojensa juureen. *Toivottavasti täällä on mitä etsin!*

Laatikosta paljastui mitäänsanomattomia punakantisia ja vihreäkantisia kirjoja, joiden sisälmykset paljastuivat ainoastaan kirjan sivusta. Oli keittokirjaa, tee se itse -kirjaa ja muita turhia, joita ei tähän hätään tarvittu.

Tai ehkäpä hän saisi Lucasin nopeasti uneen, jos lukisi tälle makaronilaatikon yksinkertaisen valmistusohjeen. Se palvelisi Jonin omia tarkoituksia vallan mainiosti ja paluu Katherinen viereen ja takaisin leffan pariin olisi läpihuutojuttu, mutta poika pettyisi varmasti pahemman kerran.

Hän työnsi sivummalle reseptikirjat ja muut joita oli jo silmäillyt. Seuraavana vuorossa oli sinikantinen kirja. Se oli Jonin mielestä ajan hampaan runtelema. Kirjan liimaus oli osaksi irronnut ja yksittäisiä sivuja oli irrallaan sen sisällä, mutta jotka yrittivät tunkeutua ulos sen välistä. Jon työnsi ne varovaisesti takaisin kirjan kansien siipien suojaan.

Hän avasi kirjan satunnaiselta aukeamalta noin puolivälistä kirjaa.

Tuo hento, mutta kaunis ja ujo Emelie oli viimein löytänyt kaltaisensa. Hänen majesteettisen pitkät mustat hiuksensa ulottuivat pitkälle hänen alaselkäänsä. Korvat olivat erikoiset, pitkät ja suiponmalliset, mutta niiden päät vain hieman kurkistivat hänen hiuksiensa alta, kuin pikkulapsi verhojen takaa kuurupiilon aikaan.

Poika johon Emelie oli rakastunut ei tiennyt tämän palavasta sydäimestä ja siitä jatkuvasta kaipuusta, joka tytöllä oli rinnassaan poikaa kohtaan. He asuivat molemmat samassa kylässä ja poika oli nähnyt Emelien muutaman kerran ja hymyillytkin tälle heidän kohdatessaan, mutta hän ei ollut nähnyt Emelietä samalla tapaa kuin tyttö oli nähnyt hänet jo ensisilmäyksestä saakka.

Jon päätti hypätä muutamien sivujen ohitse nähdäkseen voisiko tämä olla se satukirja minkä hän vie takaisin alas poikansa luokse.

Orastava rakkaus ja kaipuun tunne alkoivat käydä raastavaksi Emelielle. Poika, jonka nimeä Emelie ei tiennyt ei

edelleenkään ollut tietoinen tytön kiinnostuksesta. Poika oli töissä kylän vihanneskauppiaan oppipoikana kylän hienoimmassa kivimajassa ja tuo suippokorvainen, kaunis ja suurisilmäinen, sinisin silmin koristeltu Emelie läheisen ison tammen juureen kaiverretussa hajusteputiikissa.

Jon hyppäsi taas muutaman sivun edemmäs.

Oli kaunis ja erittäin aurinkoinen päivä. Lähes polttavan kuumana aurinko paistoikin pilvettömällä taivaalla, jossa ainoastaan yksittäiset hattarat olivat aivan kuin jähmettyneitä lähes tuulettoman kesäilman syleilyyn.

Suippokorvainen Emelie oli riisunut vihreän nuttunsa ja pitkän, peittävän lierihattunsa, kuumuus sen teki.

Emelien kauneuden lähes kokonaan kätkeneet vaatteet olivat nyt poissa ja hän saattoi askeltaa kevyemmin. Hänen ylleen jäi vihreä lampaanvillasta tehty ja sammaleella värjätty mekko sekä valkoinen silkistä kudottu lyhythihainen paita. Hänen vaaleankalpeaa kaulaansa koristi iso rubiininvärinen kaulakoru, joka kimalsi kesäaurion säteiden osuessa siihen isojen lehtipuiden lomasta.

Emelie päätti rohkaistua. Hän pyysi hajustekauppiaan emännältä aikaa käydä läheisen lammen äärellä täyttämässä vesileilinsä ja syömässä marjapensaasta muutaman mehukkaan marjan nälkäänsä. Tässä kuitenkin piili valkoinen valhe, jonka tyttö salli itselleen. Hän menisi tapaamaan poikaa vakavassa mielessä, kävisi riiaamassa tätä, vaikka yleensä kylässä se oli kuulunut pojille.

Emelie kuitenkin päätti tehdä poikkeuksen tässä jo kylän vanhimpien nuoruuden aikaan tavaksi muodostuneessa riitissä. Hän poistui hajusteputiikista, sanoi hei heit emännälle ja lupasi palata pian takaisin. Emelie meni kuin menikin lammelle, mutta ei täyttämään leiliään – itse asiassa se jopa unohtui putiikkiin – vaan katsomaan syvän lammen pinnasta omaa heijastustaan.

Saavuttuaan syvän lammen reunalle hän kyykistyi sen vieressä olleiden kivien päälle ja hänen iso hameensa peitti hänen reitensä kokonaan laskostuneen, vihreän kankaan alle. Lammen tumma vesi heijasti hänen kasvonsa tyyneen pintaansa niin kuin hän oli toivonutkin.

Emelie katsoi hetken itseään silmiään räpäyttämättä. Hänen korviensa valkeat päät näkyivät myös heijastuksessa. Hän nosti tummia hiuksiaan ja peitti korvansa nopeasti niiden alle. Hän häpesi niitä.

Kenelläkään muulla nuorella neidolla kylässä ei ollut sellaisia. Ei kenelläkään. Nuorena häntä oli kiusattu kylän leikkien yhteydessä ja hänestä oli lopulta tullut ujo, omiin oloihinsa vetäytynyt tyttö.

Ikää saadessaan hänestä oli kuitenkin kuoriutunut kaunis neito, jota monet kylässä katsoivat sillä silmällä, mutta hänen ylitsepääsemätön ujoutensa usein loi hänen kasvoilleen tahattomasti naamion, joka varjosti hänen suunnatonta kauneuttaan. Ei ketään kiinnostanut ujo hajustekaupan tyttö. Poika johon Emelie oli palavasti rakastunut, ei ollut katsonut häntä sillä silmällä, ainoastaan hymyillyt kunnioittavasti ja siksi – sitä suuremmalla syyllä – Emelie oli ihastunut häneen jo aikapäiviä sitten.

Tuo ihastus, vihanneskauppiaan oppipoika, oli nähnyt työssä jotain muutakin kuin vain kauniit kasvot ja kauniin, vaatteisiin verhotun vartalon. Niin Emelie ainakin tapasi hänestä ajatella. Äkkiä, aivan Emelien vierestä lampeen loikkasi pitkät reidet

Kuutoskoplan aika koittaa jälleen, kun Jon Spencer päättää soittaa vanhoille ystävilleen ja kerätä jengin kokoon pokeri-illan merkeissä.

Viime kerrasta on kulunut kauan aikaa, mutta onko kuitenkaan vielä liian myöhäistä?

Kannen kuva: Teemu Laitinen

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi